

Številka: 018-111/2024-6

Datum: 14. 10. 2024

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Aleksandra Petrovčiča kot predsednika senata, Marka Medveda kot člana senata in mag. Zlate Jerman kot članice senata v postopku pravnega varstva pri oddaji naročila male vrednosti »*Rekonstrukcija ceste Kriška vas–Nova vas*« in na podlagi zahtevka za revizijo, ki ga je vložil vlagatelj Mapri Proasfalt, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Občina Ivančna Gorica, Ivančna Gorica (v nadaljevanju: naročnik), 14. 10. 2024

odločila:

1. Zahtevki za revizijo se zavrne.
2. Vlagateljeva zahteva za povrnitev stroškov se zavrne.

Obrazložitev:

Naročnik je v postopku oddaje naročila male vrednosti (objava obvestila o naročilu male vrednosti 26. 4. 2024 na portalu javnih naročil, pod št. objave JN002864/2024-SL1/01) z dokumentom »*Odločitev o oddaji javnega naročila*« št. 430-0012/2024-35 z dne 8. 8. 2024 (objava 8. 8. 2024 na portalu javnih naročil, pod št. objave JN002864/2024-ODL/01) obvestil ponudnike, da je izbral ponudbo ponudnika Eltim, d. o. o., Gabrovčec (v nadaljevanju: izbrani ponudnik).

Vlagatelj je 16. 8. 2024 na portalu eRevizija vložil zahtevek za revizijo z dne 16. 8. 2024 ter predlagal razveljavitev odločitve o oddaji javnega naročila in povračilo stroškov. Vlagatelj je uveljavljal, da ponudba izbranega ponudnika ni dopustna (v smislu 29. točke prvega odstavka 2. člena Zakona o javnem naročanju, Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3), pri čemer je navedel, da:

- je naročnik izbranega ponudnika z dopisom št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 pozval na pojasnilo neobičajno nizke ponudbe, posebej pa ponudbene cene za sklop 3.0 »*Zaščita in prestavitve TK vodov*«, izbrani ponudnik pa z odgovorom z dne 5. 6. 2024, da »*so cene na enoto po postavkah stvar poslovne odločitve našega podjetja in ne bodo v nobenem primeru vplivale na izvedbo celotnega projekta*«, ni odgovoril na naročnikov poziv in niti teoretično ni

- odpravil, niti ni mogel odpraviti naročnikovega dvoma, da je ponudba neobičajno nizka, zaradi česar bi moral naročnik ponudbo izbranega ponudnika izločiti, kar potrjuje odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-160/2023,
- je naročnik izbranega ponudnika na podlagi petega odstavka 89. člena ZJN-3 z dopisom št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 pozval tudi na predložitev kalkulacije in stroškov za postavki 3.1.4-6 in 3.2.2, izbrani ponudnik pa je predložil ponudbo poslovnega partnerja, ne pa kalkulacije cen, zato bi moral naročnik ponudbo izbranega ponudnika izločiti,
  - izbrani ponudnik v ponudbi ni priglasil poslovnega partnerja kot podizvajalca, kar bi moral storiti zaradi 81. člena ZJN-3, saj poslovni partner prevzema del javnega naročila (gl. prvi odstavek 94. člena ZJN-3), zato ponudba izbranega ponudnika ni dopustna, pomanjkljivosti pa ni mogoče popraviti (gl. odločitve Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-069/2016, 018-162/2016 in 018-042/2018),
  - je izbrani ponudnik v obrazcu ESPD navedel, da nastopa kot vodilni partner, česar pa druga dokumentacija, ki je predložena v ponudbi, ne potrjuje, status vodilnega partnerja pa je razviden tudi iz dopoljenega obrazca ESPD,
  - je v obrazcu ESPD za podizvajalca Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, navedeno, da oddaja 0,5 % javnega naročila v podizvajanje, kar je navedeno tudi v obrazcu št. 5, zato bi moral tega nadaljnjega podizvajalca nominirati v ponudbi in zanj dokazati, da je sposoben, pri čemer je treba upoštevati, da po poteku roka za prejem ponudb ni več dopustno spremeniti zasedbe delovne skupine, razdelitev funkcij oziroma vlog znotraj te delovne skupine in identitete subjektov, katerih zmogljivosti uporablja ponudnik.

Izbrani ponudnik se je z vlogo z dne 26. 8. 2024, ki jo je vložil 26. 8. 2024 na portalu eRevizija, izjasnil o navedbah iz zahtevka za revizijo in predlagal zavrnitev zahtevka za revizijo.

Naročnik je z dokumentom »*Odločitev*« št. 430-0012/2024-47 z dne 5. 9. 2024, ki ga je vložil 5. 9. 2024 na portalu eRevizija, zahtevk za revizijo in vlagateljjevo zahtevo za povrnitev stroškov zavrnil. Naročnik je navedel, da:

- niso bili izpolnjeni pogoji iz 86. člena ZJN-3 za obvezno preveritev neobičajno nizke ponudbe in poziv št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 je bil namenjen le preveritvi, ali je izbrani ponudnik v posameznih postavkah ustrezno ovrednotil obseg predmeta javnega naročila in bo zato zmožen izpolniti javno naročilo kot celoto, da ne bi med izvajanjem zahteval dodatnih plačil za morebitna nepredvidena dela, odgovor z dne 5. 6. 2024 pa temu namenu zadostuje,
- se je v pozivu št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 res skliceval na 86. člen ZJN-3 in preverjanje neobičajno nizke ponudbe, vendar ta poziv po vsebini ni bil poziv za preverjanje neobičajno nizke ponudbe, saj tudi ni imel vseh sestavin iz 86. člena ZJN-3, zato ne more opredeliti prejetega pojasnila kot neustreznega,
- če bi se poziv št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 štel za poziv za pojasnilo neobičajno nizke ponudbe, je glede na vsebino poziva pojasnilo izbranega ponudnika zadostno,
- se skladno s stališči Državne revizijske komisije neobičajno nizka ponudba ne presoja glede na cene posameznih postavk, temveč je ključna končna ponudbena vrednost, o kateri ni imel dvoma,
- ima skladno s tretjim odstavkom 86. člena ZJN-3 diskrecijsko pravico, ali bo izločil ponudbo, za katero je ugotovil, da je neobičajno nizka,
- je pojasnilo o nadaljnjih dveh postavkah skupaj s predloženo informativno ponudbo tretjega gospodarskega subjekta ustrezno,
- se je izbrani ponudnik v odgovoru z dne 5. 6. 2024 res skliceval na poslovnega partnerja, vendar je iz ponudbe razvidno, da nastopa le s podizvajalcem Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, ta pa je naveden v obrazcu ESPD in so zanj predložena dokazila,
- izbrani ponudnik lahko sam opravlja asfalterška dela, saj ima dejavnosti 42.110 Gradnja cest in 43.990 Druga specializirana gradbena dela vpisani v aktu o ustanovitvi,

- je izbrani ponudnik samostojno izkazal izpolnjevanje vseh pogojev za sodelovanje, razen pogoja, ki se nanaša na razpolaganje z vodjem gradnje, ki pa ga izpolnjuje s podizvajalcem Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana,
- se 94. člen ZJN-3 tolmači tako, da je ponudnik dolžan prigrasiti podizvajalca, če ima ob oddaji ponudbe že izbranega podizvajalca in s temi informacijami razpolaga v popolnosti, sicer ne more ravnati po drugem odstavku 94. člena ZJN-3,
- je ob upoštevanju možnosti označevanja položajev v obrazcu ESPD sklicevanje izbranega ponudnika, da nastopa kot vodilni partner, glede na sodelovanje le s podizvajalcem Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, štel za nebitveno pomanjkljivost, tak pogled pa potrjuje tudi, da je podizvajalec Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, izpolnil obrazec ESPD tako, da se je označil za podizvajalca, izbranega ponudnika pa za vodilnega ponudnika,
- se rubrika »Delež podizvajanja« v obrazcu ESPD nanaša na delež celotnega javnega naročila, ne pa na odstotek od deleža posameznega sodelujočega v ponudbi,
- sta izbrani ponudnik in podizvajalec Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, za podizvajanje enako navedla delež 0,5 %,
- ne obrazec ESPD ne navodila za njegovo izpolnitev izrecno ne določata načina, kako podizvajalec izpolni rubriko »Delež podizvajanja«, vendar bi dobesedno branje navodil za izpolnitev te rubrike zahtevala izpolnitev tudi v oddelku C podizvajalčevega obrazca ESPD, pri čemer bi moral biti ločeno predložen še en obrazec ESPD, ki pa ni bil predložen, saj je iz ponudbe jasno razvidno, da izbrani ponudnik nastopa z enim priglašnim podizvajalcem,
- je iz vsebine podizvajalčevega obrazca ESPD (oddelka C in D) razvidno, da podizvajalec Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, ne uporablja zmogljivosti drugih subjektov in ne namerava oddati dela javnega naročila v podizvajanje tretjim osebam, katerih zmogljivosti ne uporablja, zato je sporna napaka očitna, ki jo naročnik lahko skladno s petim odstavkom 89. člena ZJN-3 spregleda,
- zaradi ravnanja po četrtem odstavku 89. člena ZJN-3 sicer v dokumentu »*Odločitev o oddaji javnega naročila*« št. 430-0012/2024-35 z dne 8. 8. 2024 ni ugotavljal, ali je vlagateljeva ponudba dopustna, vendar kljub temu pojasnjuje, da to ni, saj presega zagotovljena sredstva.

Naročnik je 6. 9. 2024 prek portala eRevizija Državni revizijski komisiji posredoval zahtevek za revizijo in dokumentacijo.

Vlagatelj se je z vlogo z dne 9. 9. 2024, ki jo je vložil 9. 9. 2024 prek portala eRevizija, opredelil do navedb naročnika v odločitvi o zahtevku za revizijo in pojasnil, zakaj se z njimi ne strinja. Vlagatelj je prigrasil povrnitev nadaljnjih stroškov.

Po pregledu posredovane dokumentacije ter preučitvi navedb vlagatelja, izbranega ponudnika in naročnika je Državna revizijska komisija na podlagi razlogov, navedenih v nadaljevanju, odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa.

Kot izhaja iz dokumenta »*Odločitev o oddaji javnega naročila*« št. 430-0012/2024-35 z dne 8. 8. 2024, je naročnik prejel osem ponudb, pri čemer je le za eno izrecno ugotovil, da ni dopustna v smislu 29. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3, kar je utemeljil s tem, da od ponudnika, ki jo je predložil, na poziv ni prejel soglasja za popravo računske napake. Naročnik te ponudbe nato ni razvrstil po merilu, kar je storil z drugimi sedmimi ponodbami; torej tudi z vlagateljevo ponudbo, ki jo je ocenil za drugo najugodnejšo in tako uvrščeno takoj za ponudbo izbranega ponudnika. Kot nadalje izhaja iz dokumenta »*Odločitev o oddaji javnega naročila*« št. 430-0012/2024-35 z dne 8. 8. 2024 (str. 3, predzadnji odstavek), je naročnik pri izbiri najugodnejše ponudbe ravnal po četrtem odstavku 89. člena ZJN-3. Iz navedenega je razvidno, da naročnik za vlagateljevo ponudbo (kot ne za pet preostalih ponudb, ki so bile dražje od vlagateljeve ponudbe), ni ugotavljal, ali je dopustna v smislu 29. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3, saj je to ponudbo (in drugih pet preostalih ponudb, ki so bile dražje od vlagateljeve ponudbe) le razvrstil po merilu. Ker mora

naročnik navesti razloge, zakaj ponudba ni dopustna v smislu 29. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3, že v dokumentu, s katerim seznanjeni ponudniki z odločitvijo o oddaji naročila male vrednosti (prim. prvo alineo tretjega odstavka 90. člena ZJN-3), naročnik ne more šele v odločitvi o zahtevku za revizijo prvič navajati razlogov, da ponudba ni dopustna v smislu 29. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3. Če je zato treba razumeti stališče iz dokumenta »*Odločitev*« št. 430-0012/2024-47 z dne 5. 9. 2024 (str. 9, prvi odstavek), da je naročnik štel, da vlagateljeva ponudba ni dopustna (v smislu 29. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3), ker presega njegova zagotovljena sredstva, naročnik tega razloga ne more uveljavljati prvič šele v obrazložitvi odločitve o zahtevku za revizijo, kar je vsebinsko primerljivo uveljavljal tudi vlagatelj (vloga z dne 9. 9. 2024, V. točka, str. 5–6). Državna revizijska komisija tako pri odločanju o zadevi ni upoštevala, da naj vlagateljeva ponudba ne bi bila dopustna v smislu 29. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3, ker naj bi presegala naročnikova zagotovljena sredstva, saj naročnik tega razloga ni navedel že v dokumentu »*Odločitev o oddaji javnega naročila*« št. 430-0012/2024-35 z dne 8. 8. 2024.

Vlagatelj je uveljavljal, da je naročnik izbral ponudbo, ki ni dopustna v smislu 29. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3, čemur sta izbrani ponudnik in naročnik nasprotovala.

Naročnik lahko izbere le ponudbo, ki je dopustna v smislu 29. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3. To po vsebini izhaja iz prvega odstavka 89. člena ZJN-3, saj naročnik odda javno naročilo na podlagi meril ob upoštevanju 84., 85. in 86. člena ZJN-3 po tem, ko preveri, da so izpolnjeni pogoji iz točk a (ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu ter dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3) in b (ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter izpolnjuje pravila in merila iz 82. in 83. člena ZJN-3, če so bila določena).

Kot je razvidno iz povezave iz točke B.2 obvestila o naročilu male vrednosti, je naročnik omogočil ponudnikom dostop do:

- dokumentov v formatu .pdf iz mape »*PZI_Kriska vas_oktober 2022_JN*«, ki predstavljajo mnenja in soglasja, projektne pogoje, načrte, detajle izvedbe ipd.,
- obrazca ESPD (priponka »*Espd_cesta*« v formatu .xml),
- popisov del (priponka »*Priloga 1_Popis del*« v formatu .xlsx) in
- dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ki vsebuje navodila za pripravo ponudbe, pogoje, merila, zahteve ipd. ter obrazce in vzorce (priponka »*RD_Cesta Kriska vas_Nova vas*« v formatu .pdf).

Kot je razvidno iz točke C.2.10 obvestila o naročilu male vrednosti, je naročnik kot merilo določil ceno. To potrjuje točka 2.6 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (str. 20), v kateri je naročnik navedel:

»Naročnik bo javno naročilo oddal ponudniku, ki bo predložil ekonomsko najugodnejšo ponudbo, ki pomeni, najnižjo ponudbeno ceno za celoten obseg javnega naročila v EUR z vključenim davkom na dodano vrednost ter popustom.«

Ker naročnik ni razdelil naročila male vrednosti na sklope [gl. točko C.1 obvestila o naročilu male vrednosti in enajsti odstavek točke 1.2. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (str. 4)], kot je pomen pojma »sklop« iz ureditve iz (73. člena) ZJN-3 (tj. v smislu dela javnega naročila in s tem tudi naročila male vrednosti, ki ga je mogoče oddati samostojno), je merilo, kot ga je določil naročnik, mogoče razumeti le tako, da bo najugodnejša tista ponudba, za katero se bo ugotovilo, da je seštevek cen vseh postavk, ki so določene v popisih del, najnižji.

Državna revizijska komisija je vpogledala v priponko »Priloga 1_Popis del« v formatu .xlsx, pri tem pa je ugotovila, da jo sestavlja 18 listov (ki so sortirani po štirih barvah), od katerih so trije namenjeni rekapitulacijam [eden skupni rekapitulaciji, dva pa vmesnima rekapitulacijama – eden za gradbeni del (cesta) in eden za elektro dela (cestna razsvetljava)], dva splošnim opombam, preostalih 13 pa vpisovanju cen za izvedbo predmeta naročila male vrednosti, in sicer jih je sedem namenjenih vpisovanju cen za gradbena dela (sivi zavihki), pet vpisovanju cen za elektro dela (modri zavihki) in eden za vpisovanje cen za zaščito in prestavitev tk (telekomunikacijskih) vodov Kriška vas (oranžni zavihki; ta list sicer vsebuje tudi rekapitulacijo cen za postavke iz tega lista).

Državna revizijska komisija je vpogledala še v ponudbo izbranega ponudnika in pri tem ugotovila, da je izbrani ponudnik med drugim predložil obrazec ESPD zase in za subjekt Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, ki je v ponudbi označen kot podizvajalec, pa tudi s cenami izpolnjene popise del. Izbrani ponudnik je tako vnesel tudi cene za vse postavke, ki so v popisih del oštevilčene s 3.0 in poimenovane »Zaščita in prestavitev tk vodov« (oranžni zavihki iz priponke »Priloga 1_Popis del« v formatu .xlsx), pri čemer so vse višje od nič eurov. Iz navedenega je mogoče zaključiti, da v tem delu ponudba izbranega ponudnika ni imela nobene pomanjkljivosti v smislu manjkajočih cenovnih podatkov (niti vlagatelj ne zatrjuje, da bi imela ponudba izbranega ponudnika v tem delu pomanjkljivosti). Neodvisno od tega, ali bi bilo glede na ureditev iz petega in šestega odstavka 89. člena ZJN-3 sicer mogoče posegati v predračun, to za ta primer glede vpisa cen tudi ne bi bilo relevantno, saj v tem delu ponudbe izbranega ponudnika ni bilo treba niti dopolniti. Morebitno odpravljanje računskih napake (ki ga je naročnik izvedel pri posameznih ponudnikih) ne bi bilo povezano z vpisovanjem cen posameznih postavk, temveč s seštevanjem vpisanih cen, pri čemer naročniku ni bilo treba v ponudbi izbranega ponudnika popravljati računskih napake, saj je izbrani ponudnik v seštevku cen za postavke, ki so v popisih del oštevilčene s 3.0 in poimenovane »Zaščita in prestavitev tk vodov« (oranžni zavihki iz priponke »Priloga 1_Popis del« v formatu .xlsx), kljub naročnikovi napačno nastavljeni formuli upošteval vse postavke in torej že ob oddaji ponudbe izračunal pravilno vsoto (tudi v zvezi s tem vlagatelj ne navaja morebitnih naročnikovih kršitev).

Državna revizijska komisija pritrjuje vlagatelju (zahtevek za revizijo, II. točka, str. 3 in III. točka, str. 5), da je naročnik izbranemu ponudniku poslal dopis št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024, izbrani ponudnik pa je nanj odgovoril z dopisom z dne 5. 6. 2024. Državna revizijska komisija še ugotavlja, da je izbrani ponudnik k dopisu z dne 5. 6. 2024 predložil dve prilogi v formatu .pdf.

Čeprav se Državna revizijska komisija strinja z vlagateljem (zahtevek za revizijo, str. 3, in vloga z dne 9. 9. 2024, II. točka, str. 2), da se je naročnik v 2. točki dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 skliceval na 86. člen ZJN-3, ki ureja institut neobičajno nizke ponudbe, in izrecno tudi na neobičajno nizko ponudbo, saj je navedel:

»Naročnik v skladu z 86. členom ZJN-3 preverja neobičajno nizko ponudbo. Naročnik zaradi odgovornega poslovanja želi preveriti ali ste z oddano ponudbo in ponujenimi cenami pri posameznih postavkah kot ponudnik ustrezno ovrednotili predmet javnega naročila in s tem zmožnost izpolnitve celotnega predmeta naročila po predloženih ponudbenih cenah. Iz navedenega, vas naročnik poziva k predložitvi pojasnila ponudbene cene za sklop 3.0 "ZAŠČITA IN PRESTAVITEV TK VODOV"«,

pa ne naročnikovo sklicevanje na pravno podlago (86. člen ZJN-3), ki ureja institut neobičajno nizke ponudbe, ne njegovo izrecno sklicevanje na neobičajno nizko ponudbo ne moreta sama po sebi pomeniti, da je z dejanji, ki jih je opravil, preverjal neobičajno nizko ponudbo, kot to ureja 86. člen ZJN-3. Bistvena namreč ni pravna podlaga ali pravna kvalifikacija, na katero se je skliceval naročnik oziroma jo je uporabil, temveč je bistveno, ali je to preverjanje po vsebini preverjanje neobičajno nizke ponudbe.

Če naročnik meni, da je pri določenem naročilu glede na njegove zahteve ponudba neobičajno nizka glede na cene na trgu ali v zvezi z njo obstaja dvom o možnosti izpolnitve naročila, mora naročnik skladno s prvo povedjo iz prvega odstavka 86. člena ZJN-3 preveriti, ali je neobičajno nizka in od ponudnika zahtevati, da pojasni ceno ali stroške v ponudbi. Naročnik mora skladno z drugo povedjo iz prvega odstavka 86. člena ZJN-3 preveriti, ali je ponudba neobičajno nizka tudi, če je vrednost ponudbe za več kot 50 odstotkov nižja od povprečne vrednosti pravočasnih ponudb in za več kot 20 odstotkov nižja od naslednje uvrščene ponudbe, vendar le, če je prejel vsaj štiri pravočasne ponudbe. Preden naročnik zavrne neobičajno nizko ponudbo, mora skladno z drugim odstavkom 86. člena ZJN-3 od ponudnika pisno zahtevati podrobne podatke in utemeljitev o elementih ponudbe, za katere meni, da so odločilni za izpolnitev naročila oziroma vplivajo na razvrstitev ponudb, pri čemer so podrobnosti določene primeroma (eksemplifikativno) in se lahko nanašajo zlasti na tiste, ki so v nadaljevanju odstavka našteje v šestih točkah, označenih s črkami od a do e. Naročnik skladno s tretjim odstavkom 86. člena ZJN-3 oceni pojasnila tako, da se posvetuje s ponudnikom, pri čemer lahko naročnik ponudbo zavrne, če predložena dokazila ne pojasnijo nizke ravni predlagane cene ali stroškov. Naročnik pa mora skladno s četrnim odstavkom 86. člena ZJN-3 zavrniti ponudbo, če ugotovi, da je ponudba neobičajno nizka, ker ni skladna z veljavnimi obveznostmi iz drugega odstavka 3. člena ZJN-3; torej tistimi na področju okoljskega, socialnega in delovnega prava, ki so določene v pravu Evropske unije, predpisih, ki veljajo v Republiki Sloveniji, kolektivnih pogodbah ali predpisih mednarodnega okoljskega, socialnega in delovnega prava.

Državna revizijska komisija najprej ugotavlja, da vlagatelj ne uveljavlja, da so bili izpolnjeni pogoji iz druge povedi iz prvega odstavka 86. člena ZJN-3 za (obvezno, obligatorno) preveritev, ali je ponudba neobičajno nizka. Ti pogoji sicer tudi niso bili izpolnjeni. Naročnik je prejel osem pravočasnih ponudb, kar je več od minimalno zahtevanih štiri, zaradi česar je izpolnjen tretji izmed pogojev iz druge povedi iz prvega odstavka 86. člena ZJN-3. Ni pa izpolnjen vsaj eden od še drugih dveh pogojev iz druge povedi iz prvega odstavka 86. člena ZJN-3. Osmi sodelujoči ponudnik je predložil ponudbo za vrednost 1.686.371,32 eurov z DDV, vendar se ni odzval na naročnikov poziv za podajo soglasja k odpravi računске napake, ko bi se njegova ponudbena vrednost zvišala na 1.720.415,12 eurov z DDV. Ob izhodišču, da bi bilo treba pri ugotavljanju izpolnjevanja pogojev iz druge povedi iz prvega odstavka 86. člena ZJN-3 upoštevati vrednost 1.720.415,12 eurov z DDV, bi glede na vrednosti še drugih ponudb (tj. 829.879,83 eurov z DDV, 1.141.811,58 eurov z DDV, 1.366.555,29 eurov z DDV, 1.431.136,69 eurov z DDV, 1.450.401,95 eurov z DDV, 1.446.212,57 eurov z DDV, 1.511.465,17 eurov z DDV) skupni seštevek vrednosti znašal 10.897.878,20 eurov z DDV, zaradi česar povprečna vrednost osmih pravočasnih ponudb znaša 1.362.234,78 eurov z DDV, polovica te vrednosti pa znaša 681.117,39 eurov z DDV. Ponudba izbranega ponudnika s ceno 829.879,83 eurov z DDV presega vrednost 681.117,39 eurov z DDV, zato je očitno, da ni za več kot 50 odstotkov nižja od povprečne vrednosti pravočasnih ponudb. Ker ni izpolnjen že ta pogoj iz druge povedi iz prvega odstavka 86. člena ZJN-3, ni pravno pomembno, ali je izpolnjen tudi drugi pogoj iz druge povedi iz prvega odstavka 86. člena ZJN-3, ki se nanaša na to, da je vrednost ponudbe za več kot 20 odstotkov nižja od naslednje uvrščene ponudbe, saj morajo biti vsi trije pogoji iz druge povedi iz prvega odstavka 86. člena ZJN-3 izpolnjeni skupaj (kumulativno). Drugače ne bi bilo mogoče zaključiti niti ob sprejemu hipotetične teze, da bi bilo treba pri tem izračunu upoštevati ceno iz ponudbe osmega sodelujočega ponudnika v višini »le« 1.686.371,32 eurov z DDV, saj je že iz prikazanega izračuna razvidno, da je vrednost ponudbe izbranega ponudnika že toliko višja od vrednosti 681.117,39 eurov z DDV kot povprečja vrednosti pravočasnih ponudb, da tudi drugačen izračun povprečja vrednosti pravočasnih ponudb ne bi mogel biti relevanten zaradi majhne razlike med vrednostma 1.720.415,12 eurov z DDV in 1.686.371,32 eurov z DDV, ki ne more vplivati na izid. Na drugačno stališče ne bi mogla vplivati niti hipotetična teza, da pri izračunu iz druge povedi iz prvega odstavka 86. člena ZJN-3 ne bi bilo mogoče upoštevati ponudbe osmega sodelujočega ponudnika, saj bi v primeru potrditve te teze povprečje vrednosti preostalih sedmih pravočasnih

ponudb znašalo še manj od 681.117,39 eurov z DDV, ponudba izbranega ponudnika pa, ker presega že vrednost 681.117,39 eurov z DDV, toliko bolj presega tudi vrednost, ki je nižja od te. Na podane ugotovitve v ničemer tudi ne bi mogla vplivati morebitna teza, da se pri teh izračunih ne upošteva DDV, saj bi se kljub spremembi navedenih vrednosti, ker pri njih ne bi bilo treba upoštevati DDV, razmerja ohranila in vsebinsko v zadevi ne bi bilo nobene razlike. Vse vrednosti bi bilo namreč mogoče enostavno preračunati zgolj z deljenjem z vrednostjo, ki izniči vpliv DDV na te cene oziroma vrednosti. Glede na navedeno bi naročnik lahko preveril, ali je ponudba izbranega ponudnika neobičajno nizka, le glede na prvo poved iz prvega odstavka 86. člena ZJN-3.

Ker naročnik ne oddaja naročila male vrednosti po sklopih, kot je pomen pojma »sklop« iz ureditve iz (73. člena) ZJN-3, temveč kot enotno naročilo male vrednosti [gl. točko C.1 obvestila o naročilu male vrednosti in enajsti odstavek točke 1.2. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (str. 4)], je uporabljena beseda »sklop« v 2. točki dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 le poenostavljeni zapis tega, da je to skupek vseh postavk, ki so v popisih del določene pri delih s številko 3.0 in poimenovane »Zaščita in prestavitev tk vodov« (gl. oranžni zavihek iz priložnice »Priloga 1_Popis del« v formatu .xlsx). Vendar namen preverjanja neobičajno nizke ponudbe ni v preverjanju cen iz le posameznih postavk, temveč ponudbe kot celote (prim. z zadevo Državne revizijske komisije št. 018-002/2024; za primer prim. z besedilom »*ekonomsko najugodnejša ponudba se določi na podlagi cene ali stroškov*« iz prve povedi iz drugega odstavka 84. člena ZJN-3), ker se le vse postavke skupaj upoštevajo pri merilu, ki ga je naročnik določil v točki C.2.10 obvestila o naročilu male vrednosti in točki 2.6 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (str. 20). Nizka vrednost posameznih postavk zato tudi ne more že pomeniti, da bi bila ponudba neobičajno nizka (prim. z zadevo Državne revizijske komisije št. 018-002/2024). Iz navedenega je treba zaključiti, da naročnik v danem primeru dejansko ni preverjal (neobičajne nizke) skupne končne ponudbe izbranega ponudnika v smislu 86. člena ZJN-3.

Ker torej naročnik v 2. točki dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 kljub sklicevanju na 86. člen ZJN-3, ki ureja institut neobičajno nizke ponudbe, in izrecno tudi na neobičajno nizko ponudbo, po vsebini ni uporabil instituta neobičajno nizke ponudbe, kot je urejen v 86. členu ZJN-3, vlagatelj neutemeljeno uveljavlja (zahtevek za revizijo, II. točka, str. 3–5), da bi moral naročnik za odgovor izbranega ponudnika iz dopisa z dne 5. 6. 2024, ki se glasi:

»Na poziv naročnika za neobičajno nizko ponudbo za sklop 3.0 "ZAŠČITA IN PRESTAVITEV TK VODOV," pojasnjujemo, da so cene na enoto po postavkah stvar poslovne odločitve našega podjetja in ne bodo v nobenem primeru vplivale na izvedbo celotnega projekta«, šteti, »kot da« »ne bi bil predložen« oziroma »ni odgovoril na poziv naročnika«. Vlagatelju sicer ni sporno dejstvo, da je naročnik prejel dopis z dne 5. 6. 2024, ki mu ga je poslal izbrani ponudnik v odgovor na dopis št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024, niti ni sporno, da ta v 2. točki vsebuje določeno besedilo, čeprav vlagatelj meni, da je podani odgovor prazen vsebine. Čeprav Državna revizijska komisija pritrjuje vlagatelju (vloga z dne 9. 9. 2024, točka II. str. 2–3), da se je tudi izbrani ponudnik v dopisu z dne 5. 6. 2024 izrecno skliceval na neobičajno nizko ponudbo in bi bilo zato mogoče razumeti, da je tudi izbrani ponudnik razumel 2. točko dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 kot poziv za pojasnilo neobičajno nizke ponudbe, niti ravnanje izbranega ponudnika ne more spremeniti dejstva, da 2. točka dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 po vsebini ne pomeni poziva za preveritev neobičajno nizke ponudbe (prim. z zadevo št. 018-002/2024). Tako izbranemu ponudniku ni mogoče naložiti, da bi moralo biti njegovo ravnanje pojasnjevanje neobičajno nizke ponudbe v smislu ureditve iz 86. člena ZJN-3 (kar bi pomenilo celotne ponudbe in torej upoštevaje vse postavke), če ga na tako ravnanje naročnik ni pozval po vsebini.

Kot je razvidno iz zadeve Državne revizijske komisije št. 018-160/2023, na katero se sklicuje vlagatelj (zahtevek za revizijo, točka II, str. 4), je tedanji naročnik tedanjega izbranega ponudnika

tudi po vsebini pozval na pojasnilo neobičajno nizke ponudbe, saj je zahteval, da mu tedanji izbrani ponudnik »podrobno utemelji in pojasni tri elemente, in sicer ceno, bruto plačo in mesečno obremenitev čistilca, tj. elemente, za katere je naročnik menil, da so odločilni za izpolnitev naročila oz. vplivajo na razvrstitev ponudb (prim. drugi odstavek 86. člena ZJN-3)«, pri čemer je Državna revizijska komisija ugotovila, da »[n]avedeni elementi, katerih vrednosti so ponudniki vpisali v obrazec Predračun, v konkretnem postopku predstavljajo tri podmerila (od skupno štirih) za izračun ekonomsko najugodnejše ponudbe, in sicer "Ponudbena cena" (največ 65 točk), "Zagotovljena mesečna bruto plača čistilcev" (največ 15 točk) in "Dnevna obremenitev čistilca" (največ 15 točk), kot določeno v poglavju 9. Merilo v dokumentu Navodila ponudnikom za pripravo ponudbe (v nadaljevanju: poglavje 9). Poleg tega, element bruto plača, ki predstavlja "povprečje osnovne bruto plače delavcev, ki bodo neposredno izvajali storitve čiščenja, v mesecu pred oddajo predmetnega naročila" (poglavje 9), opredeljuje tudi minimalno plačilo, ki ga bo moral ponudnik, ki bo izbran na predmetnem javnem naročilu, ves čas trajanja pogodbe zagotavljati delavcem (tj. "najmanj tako osnovno plačo, kot jo je navedel v ponudbi"; zadnji odstavek 8. člena vzorca pogodbe o izvedbi javnega naročila).« Tedanji naročnik je torej pozval tedanjega izbranega ponudnika na pojasnilo elementov, ki jih je določil kot merila v smislu 84. člena ZJN-3.

Tako se izkaže, da zadeva št. 018-160/2023, na katero se sklicuje vlagatelj (zahtevek za revizijo, točka II, str. 4), ni primerljiva obravnavani, saj 2. točka dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 po vsebini ne predstavlja preverjanja neobičajno nizke ponudbe v smislu 86. člena ZJN-3, zato vlagatelj ne more uspeti z očitki o kršitvi 86. člena ZJN-3. Ne glede na navedeno je treba tudi dodati, da je izbrani ponudnik z dopisom z dne 5. 6. 2024 naročniku tudi odgovoril na 2. točko dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 in podal določeno pojasnilo, tedanji izbrani ponudnik v zadevi št. 018-160/2023 pa v zvezi z dvema elementoma (ki ju je tedanji naročnik ocenjeval po merilih) ni podal nobenih pojasnil. Zatrjevana vsebinska praznosta podanega odgovora izbranega ponudnika v dopisu z dne 5. 6. 2024, kar uveljavlja vlagatelj (zahtevek za revizijo, točka II, str. 3–4), tudi sicer sama po sebi ne bi bila že razlog za zavrnitev ponudbe, saj naročnik nima take dolžnosti v primerih iz druge povedi iz tretjega odstavka 86. člena ZJN-3, saj ta pravna podlaga daje naročniku le možnost, da zavrne ponudbo, če predložena dokazila ne pojasnijo nizke ravni predlagane cene ali stroškov. Vlagatelj sicer kljub zatrjevanju kršitve 86. člena ZJN-3 niti ni uveljavljal, da izbrani ponudnik ni predložil dokazil. Hkrati je treba ugotoviti, da je naročnik z dopisom z dne 5. 6. 2024 prejel potrditev izbranega ponudnika, da ponujene cene za postavke, ki so v popisih del določene pri delih s številko 3.0 in poimenovanjem »Zaščita in prestavitev tk vodov« (gl. oranžni zavihek iz priponke »Priloga 1_Popis del« v formatu .xlsx), »ne bodo v nobenem primeru vplivale na izvedbo celotnega projekta«. Čeprav je vlagatelj očital kršitev 86. člena ZJN-3, pa ni uveljavljal, da bi bili podani razlogi iz četrtega odstavka 86. člena ZJN-3, ko mora naročnik (obvezno, obligatorno) zavrniti ponudbo, saj vlagatelj niti ni uveljavljal, da bi bila ponudba izbranega ponudnika neobičajno nizka, ker ne bi bila skladna z veljavnimi obveznostmi na področju okoljskega, socialnega in delovnega prava. Ravno tako vlagatelj ni očital naročniku niti, da v dokumentu »Odločitev o oddaji javnega naročila« št. 430-0012/2024-35 z dne 8. 8. 2024 ne bi zakonsko skladno obrazložil sprejete odločitve v zvezi s ponudbo izbranega ponudnika.

Državna revizijska komisija tako zaključuje, da zahtevek za revizijo v tem delu ni utemeljen.

Državna revizijska komisija nadalje pritrjuje vlagatelju (zahtevek za revizijo, III. točka, str. 5), da je naročnik s 3. točko dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 pozval izbranega ponudnika na predložitev kalkulacije cen in stroškov za postavki 31572 Izdelava nosilne plasti bituminizirane zmesi AC 22 base B 50/70 A4 v debelini 6 cm (pod oznako 3.1.4-6 Asfaltne nosilne plasti) in 32247 Izdelava obrabne in zaporne plasti bituminizirane zmesi AC 8 surf B 70/100 A4 v debelini 4 cm (pod oznako 3.2.2 Vezane asfaltne obrabne in zaporne plasti I' bitumenski betoni), izbrani ponudnik pa je v odgovor z dopisom z dne 5. 6. 2024 predložil »le« »ponudbo poslovnega

partnerja«, vendar se ne strinja, da bi moral naročnik ponudbo izbranega ponudnika zaradi tega izločiti oziroma zavrniti. Državna revizijska komisija namreč pri pregledu obvestila o naročilu male vrednosti in dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ni ugotovila, da je naročnik do poteka roka za prejem ponudb vanju vključil kakšno določbo z zahtevo, da gospodarski subjekti v ponudbi predložijo kalkulacije cene in stroškov za postavke, in torej niti za postavki 31572 in 32247. Naročnik upoštevač temeljni načeli iz 6. in 7. člena ZJN-3 (transparentnost javnega naročanja in enakopravna obravnave ponudnikov) ter omejitev iz prve povedi iz drugega odstavka 67. člena ZJN-3, skladno s katero po izteku roka za prejem ponudb ne sme več spreminjati ali dopolnjevati dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, tako ne more ponudnikom šele po poteku roka za prejem ponudb nalagati novih obveznosti. Naročnik tako ne bi mogel šele po poteku roka za prejem ponudb v obvestilu o naročilu male vrednosti ali dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila (kar toliko bolj pomeni tudi v nadaljnjih dokumentih) določiti, da za ponudnike velja dolžnost predložitve kalkulacij cene in/ali stroškov za (vse ali posamezne) postavke. Če torej naročnik do poteka roka za prejem ponudb ni določil, da ponudniki v ponudbi predložijo kalkulacije cene in/ali stroškov za (vse ali posamezne) postavke, potem dopustnost ponudbe ni odvisna od tega, ali bi bile v ponudbi predložene kalkulacije cene in/ali stroškov za postavki 31572 in 32247. Zato odsotnost kalkulacij cene in/ali stroškov za postavki 31572 in 32247 že v ponudbi ne bi mogla pomeniti, da je v ponudbi pomanjkljivost, zaradi česar ponudbe v tem delu ne bi bilo treba dopolnjevati v smislu petega odstavka 89. člena ZJN-3. Zato naročnikovega poziva na predložitev kalkulacij in stroškov za postavki 31572 in 32247 ne glede na to, da se je naročnik v dopisu št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 (str. 1, drugi odstavek; ne pa tudi v 3. točki) izrecno skliceval na peti odstavek 89. člena ZJN-3, ni mogoče obravnavati kot poziva na dopolnitev v smislu petega odstavka 89. člena ZJN-3. To tudi pomeni, da ravnanja izbranega ponudnika ni mogoče tolmačiti v smislu dopolnitve ponudbe iz petega odstavka 89. člena ZJN-3.

Državna revizijska komisija dodaja, da poziva v 3. točki dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 ne bi bilo mogoče obravnavati niti kot poziva na pojasnilo ponudbe v smislu petega odstavka 89. člena ZJN-3, saj je izbrani ponudnik ceni za postavki 31572 in 32247 napisal jasno in enoznačno s številčnima podatkom brez kakršnihkoli npr. pripisov, omejitev, pogojev, zahtev.

Če pa bi bilo treba 3. točko dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 (ki vsebuje zahtevo za predložitev kalkulacij cene in stroškov za postavki 31572 in 32247), v kateri ni izrecno navedena nobena pravna podlaga iz ZJN-3 (vlagatelj se je namreč skliceval na pravno podlago, ki je navedena v dopisu št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024, str. 1, drugi odstavek, kar je besedilo v uvodu dopisa, ne pa besedilo posameznih točk z zahtevami), zaradi besedila »*poleg pojasnila ponudbene cene za sklop 3.0 "ZAŠČITA IN PRESTAVITEV TK VODOV" [...]*«, iz katerega je razvidno, da naročnik želi še nekaj zraven (gl. besedo »poleg«), v resnici tolmačiti v povezavi z 2. točko dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024, v kateri se je naročnik skliceval na 86. člen ZJN-3, poziva v 3. točki dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 ne bi bilo mogoče obravnavati niti kot poziva na preveritev neobičajno nizke ponudbe, in sicer iz enakih razlogov, kot jih je Državna revizijska komisija navedla pri preverjanju postavk, ki so v popisih del določene pri delih s številko 3.0 in poimenovanjem »*Zaščita in prestavitev tk vodov*« (gl. oranžni zavihek iz priponke »*Priloga 1_Popis del*« v formatu .xlsx). Naročnik namreč glede na 3. točko dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 ne bi preverjal ponudbe kot celote, temveč le dve izmed številnih postavk.

Državna revizijska komisija tako zaključuje, da zahtevke za revizijo tudi v tem delu ni utemeljen.

Državna revizijska komisija pritrjuje vlagatelju (zahtevke za revizijo, IV. točka, str. 6), da se je izbrani ponudnik v dopisu z dne 5. 6. 2024 v odgovoru na 3. točko dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 skliceval na »*ponudbo poslovnega partnerja*«. Državna revizijska komisija hkrati

ugotavlja, da sta v »ponudbi poslovnega partnerja« postavki 31572 in 32247 ovrednoteni nižje od cen, kot ju je zanj navedel izbrani ponudnik v ponudbi. Državna revizijska komisija po pregledu ponudbe izbranega ponudnika pritrjuje vlagatelju (zahtevek za revizijo, IV. točka, str. 6), da ta poslovni partner v ponudbi izbranega ponudnika ni priglašen kot podizvajalec, hkrati pa dodaja, da ta poslovni partner v ponudbi izbranega ponudnika ni priglašen niti kot soponudnik. Državna revizijska komisija ob tem tudi ugotavlja, da zanj v ponudbi izbranega ponudnika ni predloženo nobeno dokazilo. Iz navedenega je tako razvidno, da na podlagi podatkov iz ponudbe izbranega ponudnika ni mogoče zaključiti, da bi bil poslovni partner lahko relevanten kot podizvajalec ali morebiti soponudnik, vlagateljevo stališče o podizvajalski vlogi poslovnega partnerja pri tem javnem naročilu zaradi pridobljene ponudbe za asfALTERSka dela (zahtevek za revizijo, IV. točka, str. 7; enako bi bilo, če bi vlagatelj uveljavljal položaj soponudnika, opomba Državne revizijske komisije), ki temelji na odgovoru iz dopisa z dne 5. 6. 2024, pa je v podanih dejanskih okoliščinah le ugibanje, kar kršitve ZJN-3 ne more utemeljiti. Za ugotovitev kršitve so namreč pravno relevantna le dejstva (gl. drugi odstavek 15. člena ZPVPJN). Teh pa vlagatelj ni ponudil in tega ne spremenijo niti vlagateljeva stališča iz vloge z dne 9. 9. 2024 (III. točka, str. 3–4), ker iz ničesar v ponudbi izbranega ponudnika ni mogoče zaključiti, da izbrani ponudnik ne bi sam izvedel asfALTERSkih del. Čeprav je nesporno, da je izbrani ponudnik prejel ponudbo za asfALTERSka dela od poslovnega partnerja, to dokazuje le, da je izbrani ponudnik prejel ponudbo za asfALTERSka dela od poslovnega partnerja, v ničemer pa ne dokazuje še, da bo ta dela izbrani ponudnik oddal v izvedbo temu poslovnemu partnerju. Kot je razvidno iz ponudbe poslovnega partnerja, je bila ta podana 26. 4. 2024, kar je še v času pred potekom roka za prejem ponudb (20. 5. 2024 do 12. ure; točka B.3.2 obvestila o naročilu male vrednosti), in se nanaša na dela, ki so v količinah in vsebini taka, kot se bodo izvajala pri tem javnem naročilu. Vendar to ne pomeni že, da je izbrani ponudnik pristal na to, kar mu je ponudil poslovni partner oziroma da je med njima že obstajalo soglasje volj o podizvajanju. To, da je izbrani ponudnik predložil ponudbo poslovnega partnerja v utemeljitev zahteve iz 3. točke dopisa št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024 za predložitev kalkulacij cene in stroškov za postavki 31572 in 32247, bi lahko odprlo kvečjemu vprašanje, ali je naročniku zagotovil kalkulacijo cene in stroškov za ti postavki, vendar, kot je Državna revizijska komisija predhodno že pojasnila, naročnik za poziv izbranega ponudnika za predložitev kalkulacij cene in stroškov za postavki 31572 in 32247 ni imel podlage ne v petem odstavku 89. člena ZJN-3 ne v 86. členu ZJN-3, kar sta edini pravni podlagi, na kateri se je naročnik skliceval v dopisu št. 430-0012/2024-30 z dne 31. 5. 2024. Odgovarjanje na vprašanje ustrezne zagotovitve kalkulacije cene in stroškov za postavki 31572 in 32247 zato v danih okoliščinah ni pravno pomembno.

Državna revizijska komisija tako zaključuje, da zahtevek za revizijo tudi v tem delu ni utemeljen.

Državna revizijska komisija pritrjuje vlagatelju (zahtevek za revizijo, V. točka, str. 7), da je izbrani ponudnik v obrazcu ESPD izjavil, da nastopa kot »vodilni ponudnik«, saj je v delu II, oddelek A, v razdelku »Navedite vlogo gospodarskega subjekta v skupini (vodja, odgovoren za posamezne naloge ...):« navedel »Vodilni ponudnik v skupini ponudnikov«. Ta navedba sledi odgovoru »Da« na vprašanji »Ali gospodarski subjekt sodeluje pri postopku oddaje javnega naročila skupaj z drugimi subjekti« in »Vaš odgovor«. Državna revizijska komisija ob navedenem pritrjuje vlagatelju (zahtevek za revizijo, V. točka, str. 7), da »ostala ponudbena dokumentacija ne potrjuje«, da bi izbrani ponudnik »oddal ponudbo s partnerji«. To je Državna revizijska komisija ugotovila že pri obravnavi IV. točke zahteve za revizijo. Hkrati pa Državna revizijska komisija ugotavlja, da iz takoj naslednjega razdelka v obrazcu ESPD, in sicer »Navedite druge gospodarske subjekte, ki sodelujejo v postopku oddaje javnega naročila:«, izhaja, da je izbrani ponudnik navedel podatek za podizvajalca (»IGNAC MIHOKŠIČ S.P.-podizvajalec«), za ta gospodarski subjekt pa je izbrani ponudnik v ponudbi predložil tudi posamezna dokazila. Iz predstavljenega dejanskega stanja je tako razvidno, da se v ponudbi izbranega ponudnika nahajajo podatki in dokazila le za gospodarska subjekta Eltim, d. o. o., Gabrovčec, in Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, pri čemer je slednji priglašen kot podizvajalec. Gospodarski subjekt Eltim, d. o. o., Gabrovčec, tako po vsebini

ne nastopa v skupini gospodarskih subjektov oziroma ponudnikov v smislu prve povedi iz tretjega odstavka 10. člena ZJN-3, temveč kot samostojni ponudnik s priglašnim podizvajalcem. Zato gospodarski subjekt Eltim, d. o. o., Gabrovčec, pri tem javnem naročilu ni v partnerskem razmerju z gospodarskim subjektom Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana. Tako se izkaže, da podatek iz obrazca ESPD, da gospodarski subjekt Eltim, d. o. o., Gabrovčec, nastopa kot »Vodilni ponudnik v skupini ponudnikov«, ni pravilen, zaradi česar ponudba izbranega ponudnika vsebuje napako. Vendar je naročnik to napako lahko spregledal skladno s peto povedjo iz petega odstavka 89. člena ZJN-3, saj je pravilen podatek lahko jasno in nedvoumno razbral že iz ponudbe izbranega ponudnika. Navedena napaka je namreč očitna, saj glede na dejansko stanje, ki ga prikazujejo dokazila v ponudbi izbranega ponudnika, predstavlja le napačno pravno kvalifikacijo razmerja med gospodarskima subjektoma Eltim, d. o. o., Gabrovčec, in Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana.

Državna revizijska komisija tako zaključuje, da zahtevek za revizijo tudi v tem delu ni utemeljen.

Državna revizijska komisija pritrjuje vlagatelju (zahtevek za revizijo, VI. točka, str. 8–9), da je pri podizvajalcu v razdelku, ki se v obrazcu ESPD nanaša na oddajo deleža javnega naročila v podizvajanje, naveden delež 0,5 odstotkov, vendar ne sprejema nadaljnjih stališč, s katerimi vlagatelj problematizira ta položaj v ponudbi izbranega ponudnika.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je izbrani ponudnik v obrazcu ESPD (ki se nanaša nanj) del IV, ki se nanaša na pogoje za sodelovanje v zvezi s tehnično in strokovno sposobnostjo (točka c prvega odstavka 76. člena ZJN-3), oddelek C, pri razdelku »Delež podizvajanja«, ki vsebuje navodilo »Gospodarski subjekt namerava morebiti oddati v podizvajanje naslednji delež (tj. odstotek) javnega naročila. Opozarjamo, da morate v primeru, da se je gospodarski subjekt odločil oddati del javnega naročila v podizvajanje in za izvedbo tega dela uporabljati podizvajalčeve zmogljivosti, za te podizvajalce izpolniti ločen enotni evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila, glej oddelek C dela II zgoraj«, za navodilom »Navedite natančneje« navedel podatek »0,5%«.

Izbrani ponudnik je v ponudbi predložil tudi obrazec ESPD za podizvajalca Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, pri čemer je tudi podizvajalec del IV, oddelek C, pri razdelku »Delež podizvajanja«, ki vsebuje navodilo »Gospodarski subjekt namerava morebiti oddati v podizvajanje naslednji delež (tj. odstotek) javnega naročila. Opozarjamo, da morate v primeru, da se je gospodarski subjekt odločil oddati del javnega naročila v podizvajanje in za izvedbo tega dela uporabljati podizvajalčeve zmogljivosti, za te podizvajalce izpolniti ločen enotni evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila, glej oddelek C dela II zgoraj«, za navodilom »Navedite natančneje« izpolnil tako, da je navedel podatek »0,5%«.

Državna revizijska komisija je pri vpogledu v ponudbo izbranega ponudnika tudi ugotovila, da se v ponudbi nahaja obrazec št. 5 »Izjava podizvajalca«, ki ga je podizvajalec Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, podpisal 20. 5. 2024 in je izjavil, da kot podizvajalec prevzema vodenje gradnje v določeni vrednosti, ki predstavlja 0,5 odstotkov od končne vrednosti del.

Iz predstavljenih podatkov je razvidno, da ima izbrani ponudnik priglašene enega podizvajalca, namreč le gospodarski subjekt Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, ki prevzema vodenje gradnje v vrednosti 0,5 odstotkov od končne vrednosti del. Neodvisno od odgovora, ali bi bilo sicer mogoče prenesti celoten delež prevzetega obsega naročila male vrednosti naprej na drug gospodarski subjekt, morebitni izvajalec deleža 0,5 odstotkov od končne vrednosti del, ki naj bi ga podizvajalec Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, v celoti prenašal naprej, kot je to pravilno uveljavljal vlagatelj (zahtevek za revizijo, točka VI, str. 8–9), v ponudbi izbranega ponudnika ni bil nominiran. Hkrati Državna revizijska komisija ugotavlja, da za ta nadaljnji subjekt noben podatek iz ponudbe izbranega ponudnika ne utemeljuje njegove identitete niti zanj ne obstajajo dokazila. Čeprav

Državna revizijska komisija ne zanika, da je podizvajalec Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, izpolnil obrazec ESPD tako, da del IV, oddelek C, pri razdelku »Delež podizvajanja«, ki vsebuje navodilo »Gospodarski subjekt namerava morebiti oddati v podizvajanje naslednji delež (tj. odstotek) javnega naročila. Opozarjamo, da morate v primeru, da se je gospodarski subjekt odločil oddati del javnega naročila v podizvajanje in za izvedbo tega dela uporablja podizvajalčeve zmogljivosti, za te podizvajalce izpolniti ločen enotni evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila, glej oddelek C dela II zgoraj«, za navodilom »Navedite natančneje« vsebuje podatek »0,5%«, ki bi kazal, da ta podizvajalec celoten prevzeti delež naročila male vrednosti prenaša naprej na drug gospodarski subjekt, ki v ponudbi izbranega ponudnika ni nominiran, kar je uveljavljal vlagatelj tudi v vlogi z dne 9. 9. 2024 (IV. točka, str. 5), pa celota vseh delov ponudbe izbranega ponudnika glede na predložena dokazila v njej, npr.:

– odsotnost dokazil za ta nadaljnji gospodarski subjekt

in

– vsebina drugih delov obrazca ESPD podizvajalca Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, in sicer del II, oddelek A zaradi navedbe sodelujočih gospodarskih subjektov v postopku oddaje javnega naročila, ki je omejena le na gospodarski subjekt Eltim, d. o. o., Gabrovčec (torej izbranega ponudnika), del II, oddelek C, ki vsebuje odgovor »Ne« glede uporabe zmogljivosti drugih gospodarskih subjektov, in del II, oddelek D, ki vsebuje odgovor »Ne« glede podizvajalcev, katerih zmogljivosti gospodarski subjekt ne uporablja,

jasno utemeljuje le zaključek, da podizvajalec Ignac Mihokšič, s. p., Ljubljana, ne prenaša prevzetega dela javnega naročila naprej, temveč je podatek o deležu 0,5 odstotkov v obrazcu ESPD tega podizvajalca napačen zapis in kot tak glede na druge podatke iz ponudbe izbranega ponudnika napaka, ki je očitna, kot je to pravilno uveljavljal naročnik, zato jo je lahko spregledal (dokument »Odločitev« št. 430-0012/2024-47 z dne 5. 9. 2024, str. 8, zadnji odstavek), saj mu to omogoča peta poved iz petega odstavka 89. člena ZJN-3.

Državna revizijska komisija tako zaključuje, da zahtevek za revizijo tudi v tem delu ni utemeljen.

Državna revizijska komisija tako ni mogla ugotoviti, da je kateri izmed delov zahtevka za revizijo utemeljen, zato tudi ni mogla zaključiti, da bi moral naročnik šteti, da niso bili izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka 89. člena ZJN-3 za izbiro ponudbe izbranega ponudnika.

Državna revizijska komisija tako zaključuje, da vlagatelj ni uspel izkazati kršitev, zaradi katerih bi bilo treba ugoditi zahtevku za revizijo in razveljaviti izpodbijano odločitev, zato je zahtevek za revizijo skladno s prvo alineo prvega odstavka 39. člena ZPVPJN zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj ni uspel z zahtevkom za revizijo, zato je Državna revizijska komisija zavrnila njegovo zahtevo za povrnitev stroškov (tretji odstavek 70. člena ZPVPJN).

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev ni dovoljen upravni spor po 39.a členu ZPVPJN.

Predsednik senata:
Aleksander Petrovčič, univ. dipl. ekon.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti (na portalu eRevizija):

- naročnik,
- vlagatelj,
- izbrani ponudnik,
- Republika Slovenija, Ministrstvo za javno upravo.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.